ਸਈਦਾ ਖਾਤੂਨ ਅਰਸ਼ੀ

ਬਨਾਮ.

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1815)

10 ਦਸੰਬਰ, 2019

[ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਅਤੇ

ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973: s.319 - ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ - ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਦਾ ਤੜਕੇ 3 ਵਜੇ ਫੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਪੀੜਤ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਫਾਹਾ ਲਗਾ ਲਿਆ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਪਈ ਮਿਲੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਨਹਾਇਆ ਅਤੇ ਦਫਨਾਇਆ - ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਲਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਦੇਖੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਗਰਦਨ, ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ - ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਲਾਸ਼ ਸੜਨ ਦੇ ਐਡਵਾਂਸ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਤੋਂ ਨੌਂ ਦਿਨ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਸਨ - ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਦੋਸਤ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ s.319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਧੀ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ s.319 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ - ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ s.482 ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ s.482 ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਇਸ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ - ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਬੂਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ।

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੈਂਚ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਨ। ਜਿਸ ਰਾਤ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਉਸ ਰਾਤ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। s.319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਸੀ - s.319 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ s.319 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ s.173 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ s.319 - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਥਾਈ ਹੈ - ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 - s.114।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਹੋਲਡ: 1.1 6 ਦਸੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਉਸਦੀ ਧੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਹੋਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਬਾਰੇ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਿਤਾ, ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾ. ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣਾ ਖਾਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ, ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਾਤ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਘਰ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਮਾੜੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ. ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸਵੇਰੇ 3:00 ਵਜੇ ਮਿਲੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਸੇਹਰੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੁੱਜਣ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਜਿਸ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਘਰ 'ਚ ਸਿਰਫ ਦੂਸਰਾ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫਰਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ

ਸਾਫ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਬਦਬੂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਇਕ ਬੋਤਲ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। PW-1 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੋਰੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹੋਏ ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਗਾਇਬ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। [ਪਰਾ 25] [846-F-H; 847-ਏ]

1.2 ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਬੂਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੌਤ ਦੇ. ਧਾਰਾ 319 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 319 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਦੇ ਸਬੂਤ, ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਸ ਆਧਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਥਿਤ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 27, 28] [847-ਸੀ-ਐਚ; 848-ਏ-ਬੀ]

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2014) 3 SCC 92 : [2014] 2 SCR 1 – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਗਜਾਨਨ ਦਸ਼ਰਥ ਖਰਾਟੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2016) 4 SCC 604 : [2016] 2 SCR 852 ; ਪੈਪਸੀ ਫੂਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ (1998) 5 SCC 749 : [1997] 5 Suppl. SCR 12; ਬਾਬੂਭਾਈ ਭੀਮਾਭਾਈ ਬੋਖਿਰੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2014) 5 SCC 568 : [2014] 4 SCR 652 ; ਬ੍ਰਿਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2017) 7 SCC 706 : [2017] 3 SCR 374 ; ਐਸ ਮੁਹੰਮਦ ਇਸਪਾਹਾਨੀ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਚੰਡਕ (2017) 16 SCC 226 : [2017] 10 SCR 29 ; ਰਾਜੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2019) 6 SCC 368 – ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ
[2014] 2 SCR 1 ਨੇ ਪੈਰਾ 10 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ
[2016] 2 SCR 852 ਪੈਰਾ 14 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[1997] 5 ਸਪਲ. SCR 12 ਨੇ ਪੈਰਾ 15 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
[2014] 4 ਐਸਸੀਆਰ 652 ਪੈਰਾ 20 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[2017] 3 SCR 374 ਪੈਰਾ 21 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[2017] 10 SCR 29 ਪੈਰਾ 22 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
(2019) 6 SCC 368 ਨੇ ਪੈਰਾ 23 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1815।

482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12.04.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 13800।

ਅੰਦਲੀਬ ਨਕਵੀ, ਅੰਸਾਰ ਅਹਿਮਦ ਚੌਧਰੀ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ, ਬ੍ਰਿਜੇਂਦਰ ਚਾਹਰ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਕਾਰਤੀਕੇਯ ਭਾਰਗਵ, ਰੋਹਿਤ ਅਮਿਤ ਸਥਾਲੇਕਰ, ਅਜੇ ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਕੁ. ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਸਿੰਘ, ਕਮਲੇਸ਼ ਆਨੰਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਨੂੰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ

ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ “ਸੀਆਰਪੀਸੀ”), ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ - ਫਾਸਟ ਟ੍ਰੈਕ ਕੋਰਟ ਨੰਬਰ 1, ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 29 ਜਨਵਰੀ 2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੂਹੀ ਅਰਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ ਜਿਸਦੀ 10 ਜੂਨ 2017 ਦੇ ਤੜਕੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਸੀ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਹੋਰ ਵਸਨੀਕ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ. 12 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਝੋਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ("ਐਫਆਈਆਰ") ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 14 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ:

“ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਲਗਭਗ 9 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਜੂਹੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਅਕਰਮ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਸਿਮ ਵਾਸੀ ਮੁਹੱਲਾ ਰਹਿਮਤ ਨਗਰ, ਛਪਾਰ ਵਾਲੀ ਮਸਜਿਦ ਪੀ.ਐੱਸ. ਕਟੜਾ, ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਰਮ ਨੇ ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਨਗਰ ਪੀਐਸ ਮਝੋਲਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਮਆਈਜੀ - 169 ਘਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਲੜਕੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਕਰਮ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰ ਰਹੀ ਸੀ। 9/10/6/2017 ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ 3 ਵਜੇ ਮੇਰੇ ਜਵਾਈ ਨੇ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੂਹੀ ਨੇ ਫਾਹਾ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਬੇਟੇ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਨਗਰ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਜਵਾਈ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਨਾਲ ਕੱਪੜਾ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੂਹੀ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਂ, ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਹੋਸ਼ ਉੱਡ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਸੋਚਦੇ, ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਜੂਹੀ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 10.06.2017 ਨੂੰ 10.06.2017 ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਨਗਰ ਕਬਰਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਨਾਇਆ: ਦੁਪਹਿਰ 30 ਵਜੇ. ਆਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਜੂਹੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਗਰਦਨ, ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਫ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜੂਹੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਬਰ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਤਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸਰ, ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ

ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੂਹੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਨਗਰ ਕਬਰਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

3. 14 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 2017 ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 654 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 19 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਤਰੀਕ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਨੂੰ ਨੌਂ ਦਿਨ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

"ਸਰੀਰ ਸੜਨ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਚਮੜੀ ਦੇ ਛਿੱਲੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਬਦਬੂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਅੱਖਾਂ ਉੱਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜੀਭ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਨਹੁੰ ਅਤੇ ਕੰਨ ਢਿੱਲੇ ਹਨ, ਚਿਹਰਾ ਫੁੱਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪੇਟ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦਿਮਾਗ ਤਰਲ ਹੈ।"

4. 1 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ, ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਸੜਨ ਦੇ ਇੱਕ ਉੱਨਤ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਸੀ। 12 ਸਤੰਬਰ 2017 ਨੂੰ, ਮਨੋਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਜੂਹੀ ਅਰਸ਼ੀ ਦੀ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਨਲ ਕੋਡ 1860 ("IPC")। 21 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ - ਫਾਸਟ ਟ੍ਰੈਕ ਕੋਰਟ - 1, ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

5. 26 ਸਤੰਬਰ 2018 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਮਨੋਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਦੇ ਖਿਲਾਫ IPC ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 5 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ PW-1 ਵਜੋਂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ 2007 ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੂਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਘਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ

ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੰਗ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਪਲਾਟ ਉਸ ਉੱਪਰ ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਸਦੀ ਧੀ ਉਸਦੇ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੱਸਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਸਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ, ਸਹੁਰਾ, ਸੱਸ ਅਤੇ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨੋਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ) ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬਣਾਇਆ ਘਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 9/10 ਜੂਨ 2017 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਲਗਭਗ 3:00 ਵਜੇ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੂਹੀ ਅਰਸ਼ੀ ਨੇ ਫਾਹਾ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ, ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਆਜ਼ਾਦ ਨਗਰ ਸਥਿਤ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

“ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ, ਮੇਰਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਬੇਟਾ ਸ਼ੋਇਬ ਆਜ਼ਾਦ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਮੇਰੀ ਧੀ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਚੈਨਲ ਨਾਲ ਦੁਪੱਟਾ (ਕਪੜਾ) ਲਟਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਡੇ ਹੋਸ਼ ਉੱਡ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਪਾਉਂਦੇ, ਮੇਰੇ ਜਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 10.6.2017 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਨਗਰ ਕਬਰਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਦਫ਼ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਜੂਹੀ ਅਰਸ਼ੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਦੇਖੀਆਂ। ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਜੂਹੀ ਅਰਸ਼ੀ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ, ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਸਾਫ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੇਰੀ ਧੀ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 12.6.2017 ਨੂੰ ਮੈਂ ਪੀ.ਐਸ. ਮਝੋਲਾ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਾਈਪ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਨੰਬਰ 4/3 ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਿਆ। ਉਸਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਜੋਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਸਨੇ ਪੀਐਸ ਮਝੋਲਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾ-੧। ਇਸ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਮੈਂ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ 9 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਬਰ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਜਵਾਈ ਅਕਰਮ ਦੇ ਉੱਚੇ ਸਬੰਧ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚਲਾਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਕੱਢ ਲਿਆ।

7. 5 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ (PW-1) ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ CrPC ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 1 ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਕਤਲ ਤੱਕ।

8. 6 ਦਸੰਬਰ 2018 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ: "ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੇਰੀ ਧੀ ਜੂਹੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ 9 ਤੋਂ 10 ਸਾਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਮੇਰੀ ਧੀ ਦਾ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੱਚਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਹੁਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜੂਹੀ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੂੰਹ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਨੂੰਹ ਅਤੇ ਜਵਾਈ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾ ਕੇ ਰਾਤ 10 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਜੂਹੀ ਨੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਆਦਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। 3 ਵਜੇ ਅਸੀਂ ਸੇਹਰੀ (ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੌਰਾਨ ਸਵੇਰ ਦਾ ਖਾਣਾ) ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਜਵਾਈ ਅਕਰਮ ਨੇ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਧੀ ਨੇ ਫਾਹਾ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ 10 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ, ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਜਵਾਈ ਅਕਰਮ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਗੇਟ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ। ਅਕਰਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਥੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਕਰਮ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਰੋਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਨੂੰਹ ਅਤੇ ਜਵਾਈ ਦਾ ਕਮਰਾ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਸੀ। ਉਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰੀ ਨੂੰਹ ਅਤੇ ਜਵਾਈ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਥੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਲੋਕ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਗਰਦਨ, ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਖੇ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਫਰਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ਼ ਸੀ। ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਫਰਸ਼ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਸਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਉਸਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਬਦਬੂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਕ ਬੋਤਲ ਮਿਲੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਸੁਸਾਈਡ ਨੋਟ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ 10 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਤਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਥਾਣਾ ਮਝੈਲਾ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਮੇਰੀ ਧੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ. ਅਕਰਮ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਗਾਇਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘਰ ਵਿੱਚ

ਖਿੱਲਰਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਚੋਰੀ ਆਦਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।"

9. 29 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕੀਤਾ। ਆਰਡਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (PW1) ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ, PW-2 ਸ਼ੋਇਬ ਰਾਜਾ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਉਭਰਦੇ ਹਨ:

(i) 9 ਅਤੇ 10 ਜੂਨ 2017 ਦੀ ਰਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ, ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਸੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ;

(ii) ਫੋਨ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨਾਲ ਇਕੱਲਾ ਸੀ;

(iii) ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਚਾਈ 160 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੀ, ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 240 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚੈਨਲ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਟਕ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਨੇੜੇ ਕੋਈ ਟੱਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ;

(iv) ਜਾਂ ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲਟਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ;

(v) ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਰਕੋ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਟੈਸਟ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ;

(vi) ਭਾਵੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ;

(vii) ਭਾਵੇਂ ਕਿ 19 ਜੂਨ 2017 ਅਤੇ 30 ਜੂਨ 2017 ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਸੜਨ ਦੇ ਇੱਕ ਉੱਨਤ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਸੀ;

(viii) ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਰੀਰ, ਗਰਦਨ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸੱਟ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ "ਨੱਥੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਫੋਟੋਆਂ ਵਿੱਚ" ਦੇਖੇ ਗਏ ਸਨ;

(ix) ਕੋਈ ਲਿਗਚਰ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸੱਟ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ, ਸਿਰਫ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(x) ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ

(xi) ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ 1872 ("ਸਬੂਤ ਐਕਟ") ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 103 ਅਤੇ 114 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜੋ

9/10 ਜੂਨ 2017 ਦੀ ਰਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ।

10. ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ 2 ("ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ") ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ: "ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

11. ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੋ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ 29 ਜਨਵਰੀ 2019 ਦੇ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। 12 ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ:

(i) ਮਨੋਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਨਾ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(ii) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮਨੋਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ

(iii) ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ 'ਮਜ਼ਬੂਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ' ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

13. ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ।

14. ਸ੍ਰੀ ਅੰਦਲੀਬ ਨਕਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ:

(i) ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸਹੀ ਪਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ PW1 ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਟਚਸਟੋਨ 'ਤੇ ਕੀਤਾ;

ii) PW-1 ਅਤੇ PW-2 ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(iii) ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ;

(iv) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ;

(v) ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਧਾਰਾ 397 ਅਧੀਨ ਸੋਧਣਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ;

(vi) ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਹੀ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ ਕਿ "ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ";

(vii) PW-1 ਅਤੇ PW-2 ਦੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ:

a) ਦੂਸਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਸੀ, ਘਰ ਵਿਚ ਇਕਲੌਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜ਼ੂਹੀ ਅਰਸ਼ੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ;

b) ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਅਤੇ

c) ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਦ

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਅਧੀਨ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਘਰ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਕੈਦੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਗਜਾਨਨ ਦਸ਼ਰਥ ਖਰਾਟੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 3);

(viii) ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਰਹੀ ਸੀ। 12 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਆਖਰਕਾਰ 14 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2, ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ, ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਸੌਂਪੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ; ਅਤੇ

(ix) ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

15. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਿਸਟਰ ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਜੋ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ:

(i) ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਸਾਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ;

(ii) ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ;

(iii) 19 ਜੂਨ 2017 ਦੀ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਨਿਰੀਖਣ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਸ਼ ਸੜਨ ਦੇ ਇੱਕ ਉੱਨਤ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ; (iv) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ;

(v) ਧਾਰਾ 319 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਤਲਬ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਾਂਗ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(vi) ਧਾਰਾ 319 ਅਧੀਨ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ: a) ਜਦੋਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ b) ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(vii) ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 397 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੈਪਸੀ ਫੂਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ 4 ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

16. ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੋਰਸ.

17. ਵਿਰੋਧੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ: “319। ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।- (1) ਜਿੱਥੇ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ।

(3) ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਵੇਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਸੰਮਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

(4) ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਉਪਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ -

(ਏ) ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਗਵਾਹ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ;

(ਬੀ) ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕੇਸ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

18. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਾ 319 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿ "ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ", ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"13...ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਅਦਾਲਤ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਇਸ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"18. ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇਣਾ।

19. ਅਦਾਲਤ ਨਿਆਂ ਦਾ ਇਕਮਾਤਰ ਭੰਡਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਾਧਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ, ਕਈ ਵਾਰ, ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕਰਕੇ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਇੰਨੀ ਪ੍ਰਬਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਈ ਵਾਰ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਵੇ।

19. ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"105. ਧਾਰਾ 319 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਲਈ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਚਨਚੇਤ ਅਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ।

106. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੀ ਐਨਵੀਲ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹ ਟੈਸਟ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ, ਜੇਕਰ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 319 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 319 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜੇਕਰ “ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ” ਤਾਂ “ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ” ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 319 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

20. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਾਬੂਭਾਈ ਭੀਮਾਭਾਈ ਬੋਖਿਰੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ 5 ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ

ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਨੋਟ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 319 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

21. ਬ੍ਰਿਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ 6 ਵਿੱਚ, ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਪਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 319 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ।

22. ਰਾਜੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ “ਸਬੂਤ” ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

23. ਐਸ ਮੁਹੰਮਦ ਇਸਪਾਹਾਨੀ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਚੰਡਕ 8 ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਹੇਠਲੀ

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਤਲਬ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਧਾਰਾ 319 ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ:

"35. ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਉਸ ਨੂੰ ਫਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਲਬ ਕਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਪਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੜਾਅ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਅਜੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 319 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਾਰਾ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਰਾਜੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ, ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਪਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

24. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 9/10 ਜੂਨ 2017 ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਜੋ ਉਸਦਾ ਜਵਾਈ ਸੀ, ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੂਹੀ ਅਰਸ਼ੀ ਨੇ ਫਾਹਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਧੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਦੇਖੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹੋਸ਼ ਉੱਡ ਗਏ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ 10 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 1-3 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਫਨਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ

ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਦੇਖੀਆਂ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਰਦਨ, ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਤਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 19 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਲਾਸ਼ ਸੜਨ ਦੇ ਇੱਕ ਉੱਨਤ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨੋਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। PW-1 ਦੇ ਸਬੂਤ 5 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। PW-1 ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ:

(i) ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ, ਮਾਤਾ, ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਦਾਜ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ

ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਅਤੇ ਜਵਾਈ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੇ ਮਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਲਾਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ;

(ii) 9/10 ਜੂਨ 2017 ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਰਾਤ ਨੂੰ 3:00 ਵਜੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਕਿ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, PW-1 ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ। ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਦੁਪੱਟਾ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਲਟਕਦਾ ਦੇਖਿਆ;

(iii) 10 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ;

(iv) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਗਰਦਨ, ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਸਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;

(v) ਉਸਨੇ 12 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੀ ਐਸ ਮਝੋਲਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਬਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ

(vi) ਦੂਸਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

25. 6 ਦਸੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣੀ ਪਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਬਾਰੇ ਇਮਤਿਹਾਨ-ਇਨ-

ਚੀਫ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। , ਮਾਂ ਅਤੇ ਭਰਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣਾ ਖਾਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ, ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਾਤ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਘਰ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸਵੇਰੇ 3:00 ਵਜੇ ਮਿਲੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਸੇਹਰੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੁੱਜਣ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਕਤ ਜੋੜਾ ਜਿਸ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਘਰ 'ਚ ਸਿਰਫ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਾ.

ਫਰਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ਼ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਇਸਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਬਦਬੂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਇਕ ਬੋਤਲ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। PW-1 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੋਰੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹੋਏ ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਗਾਇਬ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

26. PW-2 (PW-1 ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ) ਨੇ 4 ਜੂਨ 2019 ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 12 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨੌਂ ਫੋਟੋਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਿੰਨ ਮੋਬਾਈਲ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਿਮ ਕਾਰਡ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਸਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਲਿਆ ਸੀ।

27. ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦਾ 29 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਬੂਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ।

28. ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨੋਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਵਿਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ. ਧਾਰਾ 319 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਧਾਰਾ 319 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਦੇ ਸਬੂਤ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਸ ਆਧਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। 319 ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਥਿਤ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

29. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ - ਫਾਸਟ ਟ੍ਰੈਕ ਕੋਰਟ ਨੰਬਰ 1, ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਦੁਆਰਾ 29 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

30. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਜ਼), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate